

Е.П. ЧЕКАЛІНА, к.е.н., Н.Г. СІКЕТІНА, Т.Б. СЕРГІЄНКО, В.І. ФЕДЯЙ

ВИКОРИСТАННЯ ТОЧКИ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПРИ ПЛАНУВАННІ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Велику роль в обґрунтуванні управлінських рішень у промисловості відіграє маржинальний аналіз та розрахунок рівня беззбитковості, методика якого базується на вивченні співвідношення між трьома групами найважливіших економічних показників: витратами, об'ємом виробництва (реалізації) продукції та прибутком. Саме аналіз рівня беззбитковості дає змогу керівникам підприємства аналізувати необхідний рівень виробництва для досягнення необхідної прибутковості та рентабельності. Аналіз беззбитковості широко застосовується в країнах з розвинутими ринковими відносинами. Він дає змогу вивчити залежність прибутку від невеликого кола найбільш важливих чинників та на основі цього керувати процесом формування його розміру. Вивченням проблеми аналізу рівня беззбитковості агропромислових підприємств присвячені роботи багатьох науковців.

Одним з важливих завдань управлінського обліку є збір та узагальнення інформації, корисної для прийняття управлінських рішень щодо організації виробництва і збуту продукції підприємства, а також щодо ресурсів для фінансування його розвитку. Слід відзначити, що наразі прийняття керівництвом рішення щодо виробництва і збуту продукції більшою мірою носять інтуїтивний характер і не підкріплюються відповідними розрахунками на базі інформації управлінського обліку. У найкращому разі відсутність таких

розрахунків компенсується багатим виробничим і організаторським досвідом керівників підприємства.

В сучасних умовах господарювання результиуючим показником діяльності підприємств є прибуток від реалізації продукції. Слід відзначити актуальність планування та прогнозування прибутку, суттєвим етапом якого є аналіз точки беззбитковості підприємства.

Аналіз точки беззбитковості підприємства визначає певний рівень обсягу продажу та рівня доходу підприємства, за умови досягнення якого підприємство забезпечує повне покриття власних витрат на виробництво продукції.

Розподіл витрат на постійні та змінні, вирахування сум і ставок покриття дозволяють визначити вплив обсягу виробництва та збуту на величину прибутку від реалізації продукції, робіт, послуг і той обсяг продажів, починаючи з якого підприємство отримує прибуток. Робиться це шляхом розрахунку координат точки нульового прибутку (точки беззбитковості, яка являє собою мінімальний обсяг виробництва продукції, при якому витрати підприємства покриваються доходами від реалізації продукції, а при виробництві кожної наступної одиниці продукції підприємство починає діставати прибуток.

Визначення точки нульового прибутку та її аналіз не є абсолютно універсальним інструментом управління прибутком, а його розрахунок деякою мірою абстрагується від економічної реальності.

Однак визначення точки нульового прибутку, і її аналіз є одним з важливих способів рішення багатьох проблем управління, оскільки його точність при комбінованому застосуванні з іншими методами аналізу є цілком достатньою для обґрунтування управлінських рішень у реальному житті.